

Monumentnummer*: 529468

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 september 2006**
Kadaster deel/nr **82802/153**

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Kollum Noardeast-Fryslân Fryslân

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Kollum

*Kadastrale gemeente** *Sectie** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
Kollum B 1716

*Omschrijving***

Omschrijving

HOOFDGEBOUW. Twee bouwlagen tellend geheel gepleisterd voornamelijk HUIS, opgetrokken uit baksteen en verlevendigd door (gepleisterde) pilasters en raam- en kordonlijsten; flauw hellend afgeknot schilddak met zwarte gegolfde geglazuurde Friese pan; hardstenen plint, vier hoekschoorstenen met bord; smalle vierruits dakkapellen in westelijk, noordelijk en oostelijk dakschild; geprofileerde gootlijsten op sierlijke consoles; muurankers. Het geheel omvat een blokvormig hoofdvolume met aan achterzijde twee ondiepe vleugels onder plat dak met kroonlijst waarop een forse, opstaande goot; aan oostzijde forse aanbouw onder lessenaardak, met in de oksel tegen de oostgevel portaal onder plat dak alwaar de (verplaatste) hoofdingang. Aan westzijde kleine aanbouw met praktijkingang. Ingangen en serre alle met stoep. De voorgevel symmetrisch ingedeeld en afgezet door een forse gepleisterde kroonlijst met rozetten; centraal een timpaanachtige bekroning met houten betimmering met rozetten. Middenpartij bestaande uit houten driezijdige serre met openslaande deuren, hardstenen stoep, driedelig bovenlicht en, aan weerszijden, ramen met gebogen drieruits bovenlichten in sobere Art Nouveau; het geheel onder afgeknot koperen felsdak; erboven balkon met houten balustrade en openslaande deuren met boven- en zijlichten onder horizontale lijst waarop rondbogen als voortzetting van deur- en raamstijlen; aan weerszijden twee getoogde meerruitsramen (achtruits op de begane grond; zesruits op de verdieping) met gepleisterde 'wenkbrauwen'; alle oorspronkelijk met houten persiennes. In de linkerzijgevel (west) een hoog verdiepingvenster met Art Nouveau glas-in-lood ter verlichting van het trappenhuis. Aldaar ook de voormalige praktijkingang in gesloten portaal onder plat dak. Vrijwel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

symmetrische achtergevel met, centraal, openslaande tuindeuren met bovenlicht aan weerszijden waarvan een achtruitsraam met smalle zijlichten en een dito raam met enigszins afwijkende middenpartij. Over de gehele middenpartij een ondiep balkon op slanke gietijzeren kolommen met (gerestaureerde) smeed- en gietijzeren balustrade; hierachter de grote zaal (met vrij uitzicht op de landschappelijke tuin) met drie stel openslaande deuren (zesruits met half rond bovenlicht waarin versiering en smalle zijlichten); boven het middelste stel deuren een gepleisterde rondboog. De omlijstingen en pilasters eveneens gepleisterd. In de beide ondiepe vleugels (tuinzijde) op de verdieping getoogde zesruitsramen; beganegronds in de oostvleugel een groot drieledig getoogd keukenraam. De westvleugel is blind; aldaar de natuurstenen gedenksteen ter herinnering aan de eerstesteenlegging in 1847 door A.J. Andreae, zoon van de opdrachtgever: Op den 24 Juny 1847 is door Arnoldus Johannes Andreae, oud 2 jaren en 5 maanden den eersten steen aan dit gebouw gelegd. Voor de achtergevel een terras (omstreeks 1970) met trappen naar de tuin en gemetselde bloembakken. Aan weerszijden een waakzame terracotta leeuw. (zie onderdeel 5 van de complexomschrijving) De detaillering der zijgevels weinig bijzonder; de verschillende raamvormen verwijzen naar verschillende bouwactiviteiten. PLATTEGROND. Deze is, met uitzondering van het aanbrengen van de serre en de interne reorganisatie die dit met zich meebracht, nagenoeg ongewijzigd. Een centrale gang over de breedte van het huis vormt op de begane grond de scheiding tussen de woonvertrekken en notariskamer aan voorzijde en de dienstvertrekken aan achterzijde, waarbij keuken, bijkeuken etc. door een dwarsgang worden gescheiden van klerkenkamer, kluis etc. Op de verdieping loopt eveneens een gang over de breedte; deze verschaft toegang tot de vertrekken aldaar, onder meer tot de grote zaal aan tuinzijde. Het interieur bevat nog vele waardevolle onderdelen uit de bouwtijd. Daaronder enkele stucplafonds, marmereen en houten schoorsteenmantels, kachelnissen, houten lambriseringen, paneeldeuren, binnenluiken, rondboogdoorgangen (gang), witmarmereen vloerplaten (gang; in het zand gelegd), trappartij, tegeltableau en kluis (in voormalige klerkenkamer; polychroom, met wapen Kollumerland en symbolen notariaat) en glas-in-loodramen met Art Nouveau motief; in de grote zaal de oorspronkelijke Empire afwerking (kleurstelling: wit en goud); de zolder met grenenhouten kap op standvinkjes, alwaar houten houders voor droogpalen en twee houten, met zink beklede waterbakken.

Waardering

Voornaam HUIS van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de stedenbouwkundige waarde. Het huis is van belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bouw- en gebruiksgeschiedenis;
- vanwege de redelijke tot hoge mate van gaafheid van het ex- en interieur, in combinatie met een nagenoeg gave plattegrond en waardevolle interieuronderdelen met deels nog de oorspronkelijke afwerking;
- als, op grond van stilistische kenmerken, aan F. Stoett sr. toe te schrijven ontwerp;
- vanwege de toegepaste Eclectische bouwstijl, waaraan op harmonische wijze Art Nouveau motieven zijn toegevoegd;
- als goed voorbeeld van een voornaam huis met een parkachtige aanleg aan achterzijde en verzorgde voortuin;
- als essentieel ruimtelijk en functioneel hoofdonderdeel van het complex;
- vanwege de functioneel/ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als monumentaal en ruim teruggedrooid bouwlichaam binnen de vrijwel aaneengesloten gevelwand langs de Voorstraat;
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de oostwest as door Kollum;
- als enig overgebleven voorbeeld van een buitenplaats langs die as.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis